

HATÁRMENYELI

NADÓ

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Helyben:		Vidéken:	
1 óra:	1 K.	1 óra:	1-50 K.
3 óra:	3 K.	3 óra:	4-50 K.
6 óra:	6 K.	6 óra:	9 K.
12 óra:	12 K.	12 óra:	18 K.

Felelos szerkesztó és lapfajlanos: Baranyai Lajos.

Le a kalappal:

az ércán és mindenütt, a hol azokkal a szent hősökkel találkozunk, akik az ember legdrágábbját és legértékesebbét, az egészséget és a test épségét áldozták föl értünk a hazáért, értünk: itthonmaradtakért!

Le a kalappal: azok előtt a szent férfiak előtt, a kik az új, a jövendő szabad Magyarorszag történelmét csinálták a harcukon és akik most rokkant állapotokban kétszeresen rászorulnak a mi szeretetünkre és megbecsülésünkre!

Le a kalappal: azok előtt a szent férfiak előtt, a keleten és nyugaton, északon és délen véres betükkel írták szuronyaik hegyével ellenségeink örök emlékezetébe, hogy a magyart büntetlenül sohasem lehet megtámadni!

Le a kalappal: azok előtt a szent hőrosok előtt, a kik a magyar nevet, régi dicsőséget saját vértükkel és testük tagjaival újból megarányozták, a régi pidesztálra emelték, hogy az egész világ csak a legnagyobb csodálat, példátlan elismerés hangján adózik a magyar ősi erényeinek: a bátorságnak, s a halálmegvető csodás vitéségnek!

Le a kalappal azok előtt a sápadt arcú, szenvedő arckifejezésű, csoszogó, kóhécselő, sántikáló, maukóval tippegő, a járdán falábbal kopogó, vagy féllábu, vagy félkaru, vagy világtalan hős férfiak előtt — a kik üden, épen a tavasz pirjával az arcukon, az élet pezsgő jövedvével, a magyar faj gyönyörű, harmónikus vonalú testével indultak a harc-terre, hogy a Regnum Marianum ádáz ellenségeit porig lealázzák — és mint emberi romok jöttek vissza:

Le a kalappal: azok előtt a dicsó férfiak előtt, a kik a magyar haza szelplőtelen becsületéért, bércinek-rónáinak sértelenségéért, fiainak szabadságáért haláltkabogó elszántsággal sikra szálltak!

Le a kalappal: ezek előtt, a hős férfiak előtt! ezt hir-

desse minden felekezeti papja, az istentiszteleten, azt tanítsa minden tanító az iskolában, ezt vessé minden szülő gyermekei szivébe, ezt adja ki rendeletileg a katonai parancsnokság, a városi hatóság és minden előjáróság!

A kitünő temesvári hadtestparancsnokság a múltnapban rendeletileg kimondotta, minden katoná, legyen az magasrangú tiszt vagy közkatona — ki egy sebesült vagy rokkant hőssel találkozik — tartozik annak tisztelni.

Szeretnők a temesvári hadtestparancsnoknak ezért a rendeleteért kezét szoritani. Mert noha ez a rendelet nem más, mint az egész ország szívének és érzésének megnyilatkozása — mégis ő volt a kezdeményező, az úttörő a Monarkiaiban. Németországban maga a nagy imperator — Vilmos

— volt az, ki e rendeletet kibocsájtotta.

Férfik, ifjak és öregek: ha találkoztok egy rokkant magyar hőssel, vegyétek le előtte kalapatokat és köszöntsetek ot a legnagyobb tisztelettel, mert az önfeláldozó hazafiságnak egy nagy hőrszával talál s ti nemes magyar urleányok, Ti Dóbo Katica unokái — szórjatok rózsákat és virágot a szent férfiak útjába, hogy szívetek-lelkétek érezze — hogy a magyar nemzet megbecsülje az ő fiait, a kik érette szívetek vért otontták, hogy érdemes volt a fiatalság lelkes tüzével azért a szép, szent magyar hőnért szenvedni és nyomorékká lenni!

Le tehát a kalappal a megsebesült, rokkant és béna katonahősök előtt

Benedek Rezsó.

A világ háború.

Az orosz

hadszíntéren kevés az újsg. Riga körül igyekeznek némi ellentállást kifejteni az oroszok, de ez a megkísérlétt-ellenoffenzíva megköríti Hindenburg győzelmi taktikáján. Sokkal fontosabb ennél, hogy az oroszok nagy menységű csapatokat koncentrálták a besszarábiai határon. Erre a fontra utazott a trónörökösrel a cár is. A besszarábiai csapatkoncentráció tulságosan is világos terror Romániával szemben. A Macedóniában és Görögországban szorongatott ontente most ezen a ponton kíván eredményeket elérni; Oroszország, amely teljesen tehetetlen a Fekete-tengeri bolgár kikötőkkel szemben, a román határon próbál terrorizálni. Nagyon természetes, hogy Oroszországnak ez az eljárása mély felháborodást és a valóban hazafias román közvéleményben. A román hazafias párt vezérei Carp és Majorcsku mindentelje néppötléseket akarnak rendezni, amelyekben agítálni fognak az erabírti Besszarábia felszabadítása érdekében. Az orosz provokációval szemben Romániában nap-nap után növekszik a középhatalmakkal rokonszenvező párt.

Félnapi járásra Prisztinától.

A Drina felső folyásánál küzdő osztrák-magyar csapatok a montenegrói hadállásokat a Kosaranyergon és attól északra támadják. Egy osztrák-magyar hadoszlop bevonult Pipeljébe. A Rigomézőn folyó harcok kedvezően fejlődnek. Az Ibar völgyében elnyomuló csapataink Mitrovicától északra hat kilométernyire, német csapatok Prisztinától északra félnapi járásra állanak harcban.

A bolgárok a Zagorac-plánán nyomulnak előre.

A féleves kudarc.

A görzi hídfő körül és a doberdói fensík szélén folyó nagy harcok még tartanak. Az ellenségnek a Podgora ellen nagy haderővel intézett több támadását vertük vissza. Pevmánál és Oslavlánál is helytálltak csapataink minden rohammal szemben. Sokszor éjjel sem ért véget a harc.

Görz városának november 18-tól tartó bombázása emberéletben és javokban újra tekintélyes veszteségeket okozott. Husz polgári állású egyén halt meg, harminc sebesült még, negyvenházi épületet a bombázás teljesen megsemmisített, 250-et súlyosan 600-at könnyűen

röngált meg. Az olaszok tegnap ujra néhány száz nehéz bombát dobtak a városra.

Selzolt keletre a olaszok több rohamukkal a Beck gróf nevével viselő 47. számú stájer gyalogezredre bukkantak. Ez az ezred hadállását két ízben tüzeléssel, harmadszor pedig kézitűtszában keményen megvédte.

A görzi hídfőtől északra megujtatták az ellenség szokásos előretörési kísérletei, még pedig a megszokott sikertelenséggel. Két repülőkn Arcieróra bombákat dobott le.

Az olasz legfőbb hadvezetőség közkezezen forgó hivatalos jelentései utóbbi időben feltűnően gyakran szömbölnak be sikerekről. Ezzel szemben a ma fél érvrel volt szövetségünk hadüzenete után, a legvilágosabban megállapíthatjuk, hogy e háboru megkezdésekor választott védelmi harcvonalunkat az egész vonalon, — az Isonzónál már a negyedik csatában győzelemesen megvdtúk és birtokunkban tartjuk.

Az ellenség a délnyugaton folyó harcok megkezdése óta még csak azokat a célokat nem tudta megközelíteni, amelyekről azt remélté, hogy első nekifutásra érí el. Ellenben a háboru folyamán halottakban és sebesültekben már egy fél millió embert vesztett.

Hindenburg hősök.

Szudi István őrmester, május 20-án Ostrozectől északra levő 810-an magaslat elleni támadásban tüntette ki magát bátor, példaadó, akaratteljes fellépésével. A legnagyobb ellenséges tüzérségi és gyalogsági tűzben sikerült neki a fáradsz esüiggéző legénységet bátorító szavaival kitartásra, jó példaadással továbbmeneteltre bírni s így a drótsövénnyel erősen megerősített állások közvetlen közelébe jutva, ott kitartani addig, míg a visszavonulásra a parancs meg nem érkezett.

A bátor, féltelmet nem ismerő őrmester a nagy ezüst víztészégi érem kitüntetésére lett beadvá.

Bognár István tizedes Ostrozechnél 17, 18 és 19-án a reá bizott raj emberségt körültekintő ügyességgel és bátorsággal vezetett. Az útközlemben bátor magatartásával az oldalalított dácára, a legnagyobb tüzérségi gyalogsági és gépfegyver tűzben emereit megavál ragadta s így sikerült neki a legelső vonalban felküzdenie magát.

A bátor, féltelmet nem ismerő tizedes az ezüst víztészégi érem másodosztályával lett kitüntetve.

Szabadkőmives erkölcs.

I.

Szörnyű dolog a háború. Millió fiók vére, könnye hull, millió fiatal, életérős ember lesz roncs, lesz vak, bēna, csonka. Millió özvegy, árva, édesanya zokog, siratja kedvesét, ki vissza nem tér soha.

Nem osoda, hogy ennek a retentő szenvedésnek feloldozásért senki sem vállalja zsvesen a felelősséget. De azért vállalja. Vállalja a német császár, az orosz nagyhercegi párt, az írsg, kapzsi angol, a hazátlan belga király — valamennyi. Még fülünkbe cseng a jó öreg Ferenc József szava, ki Isten és ember előtt számotvetve magával, az örökkévalóság lépcsőjén, előrelátva a világháboru borzalmaikt így szólt: „mindent megdöntöttem és mégfontoltam.” Kényszerítve, népeim jövőnd boldogulásáért, békés fejlődésért tettem, de megtettem. Még Petár és Nikitá is, az orosz kolosszus oldalához támasztja vállát s úgy mondja: igen, akartam!

A háboru feloldozói közül csupán a szabadkőmivesség 'nem vállal semmit. Ennek Pálutás a példaképe. Ez mossa a kezét. Neki van legnagyobb része a háboru lángrollobbantásában. A francia nemzetet ez tüztele évtizedeken át a reváns gondolatával, a szerajevói gyilkosoknak ez adta a kezükbe a fegyvert, a hitvány Olaszországot ez ker-

gette hirtzegésbe. Edvárd király ennek volt tagja, D'Annunció ennek a Iantosa, a sərb gyilkos bandá ennek a páholyaiban verődött össze.

S most ez mosakodik. Ez rágalmoz. A Világ-ban ez cikkez a „francia klerikalizmusról.” Jól tudja, hogy a páholyok jóvoltából a francia papságnak évtizedek óta nincs szerepe a köztvélemény irányításában, hogy lenyűgözve, letiporva hordozza nehéz terhét, s örül, hogy él. De azért ő az oka a háborúnak. Ő az oka a francia nép pusztulásának.

Rendkívül jellemző ennek a piszkos, lelkiismeretlen bandának a logikája. Azt mondja: Lagardere abbé beszédét tartott az egyik drágonyos ezrednek. Beszédében a következőket mondta: „Franciaország inog a hibái súlya alatt és nemzeti tévedéseit véresen kellett megtszittani.”

Minden elemi iskolás gyerek tudja, hogy mit akart az abbé ezzel a beszédével mondani. Mi sem magyarázzuk. De a szabadkőmivesség, mely Franciaországot háborúba kergette, magyaráz. Magyaráz úgy, hogy az ember kacagni tudna a butaságán, ha a gaszága ökolbe nem szorítaná a kezét. Azt mondja: „azt mondani, hogy Franciaország fogat véresen meg kellett tisztítani, ez azt jelenti, hogy minden lehető megtehető, a háború előlédzésére. Tulajdonképen senki sem sérti meg a tiszteletre-

méltó pap urakat azzal, hogy csak egy pillanatig is kétfeltek len abban, hogy minden erőfeszítéssel létrehozták azt a véres tisztulást, amelynek parancsoló szükségességét elismerték.

Tetszik látni, tisztelt olvasópublicum? Ilyenek a tizenhárompróbas világbolonditók. Belehajtanak egy jobb sorsra érdemes nemzetet a rómlásba, a pusztulásba s mikor látják, hogy baj van, ott keresik a bűnbakot az általuk lövészárokba kergetett papság sorában. Mint a közönséges zsvány, aki maga kiabál tolvajt, hogy meg ne csipjék. Mint a jellemtelen gyerek, aki a hibáját a farsára fogja. Mint a mesebeli farkas, mely a bárányt vadolja, hogy a vizet zsvarja.

Igy a francia szabadkőmivesség. S a magyar? Ez segít neki hazudni, hogy mentse azokat a francia gazokat, akik ezt a vérfürdőt Európára zsvították.

S ezeknek a magyarországi nagymestere Bökay Árpád tanár ur, farjezus szemfogatásal arról szónokol a budapesti gimplifogó úszónakkn, hogy a szabadkőmivesség legfőbb törvénye a „szuresd felebarátod.” Mint a Poincaréék, A D'Annuncióék. A Sonnióék. A Pribeisevicsek, A Tankosicsek. A Ciganyevicsek. Tuti quanti.

Ilyen a szabadkőmivesség erkölcs. Sigma.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Naplójegyzetek.

„Ti gazdag emberek, akik tegnap este sietve menekültök a csipős hideg elől fényes lakatokba, a meleg kandalló mellé, gondolatok-e azokra, akik Oroszország hátokarta földjébe beásva néznek szembe fölton, a halállal? Gondolatok-e azokra, a gigászokra, akik Olaszország sziklás hegyei között még lövészárukban sem tudnak megedtek találni az izonyu bóra és hideg ellen?”

Gondolatok-e azokra a halált megvető hősökre, akik ott lent a szerbiai harcúterren járral, hóval, fagyval, hegkekkel, járatal utakkal küzködve éretünk, ontánk vértüket.

És ha gondolatok erre, Ti gazdag emberek nem éretétek-e, hogy nagy a Ti tartozástok. Igaz, hogy nem fog érte sem városi, sem állami adóvégrehajtó zaklatni, hanem ezeknél is sokkal nagyobb ur, a lelkiismeret, amely éjjel-nappal örök szemrehányás-kép előtettek fog lebegni, hogy nem volt szivetek. Már pedig akik, nekincs szive, a bünhődését is elveszi a siron túl is. Hiába fogtok az utolsó órában Istenhez fordulni, bocsánatot az nem remélhet, aki embertársain nem segít.

A pénzügyminiszter a hadikölcson sajtópropagandája érdekében informató és ágítáló osztályt szervezett a miniszterium ke-

TÁRCA.

Modern ujságok.

Írta: Mátrai Ferenc-Béla.

(Vége.)

Hogy kik lötték magukat agyon, kik ugrottak a Dunába öngyilkos szándékkal, apró csirkefogók és kisebb gazemberek mesterkedései miként sikerültek, kit érték lopáson az ékszersész-boltban, ki hamisított tejet, csalta meg jóhiszenű nevőit, ki rabolt, ki gyilkolt és ki verekedett. — Néhány aszfaltbetvár nőket támadott ki, másoknak nem volt szállásuk s kihágást követtek el csavargásért, a harmadjik elzülött, hát illetőségi helyére kellett, toloncolni.

Ezek többé kevésbé kisebb, tehát névtelen notoriusok, akiknek nem volt érdemes cikket szentelni, csupán azért kerültek a hírvovtba. Előbbre is kerülhetnek még, de ahhoz valami öles, sőt szenialis gazemberséget, kell elkövetniök.

— No ezek voltak a hírek. Nézzük, mi van még. Fő az „írodalom. — Na ezt már ugyis kevesen olvassák. Csak olyan szegénylegények-féle népség, akik álmodozásból akarnak megélni s akik-

nek legfőbb ambíciójuk egy-egy önálló kötéttel jekerülni az írói berkekre. Tehát az írodalom! It mondják el egymásról véleményüket a közös jóbarátok és ismerősök, akik a delutáni feketét egy bizonyos sarokasztalnál együtt szokták elkölteni, s akik nem fogynak ki a magasztalásból, ha barátaik, jobban mondva, hogyha magúkról van szó, de mindjárt beszárád a pennájuk, ha „zöld nevű”-nek jelentkeznék, akik még nem feketét, hanem csak kapuciniert ihatnak — azt is csak vidéken.

Egyébként nagyon igazságos emberek. Ha pénzsükében vannak, egymásnak szivesen kölcsönöznek s viszontszolgálat fejében elhelyezik a Kelet s Dél című lapjainkál hitelizeöik dolgozatát. Néhány, sőt mindgyakrabban doborövej is dolgoznak, mert hát a toll serceg, a szó elrepül, a dóbószó azonban megmarad, azaz messzehangzik.

— Kozgazdaság? — Ez pláne sok fejtájást okoz.

A Törvényesék valósággal ingyen utmutatója a kasszaúróknak s élvezetes leírásokkal szolgál, X. és Y. miként csavarta körül a rongyot áldozata nyakán, mielött megfojtotta,

A Kivonat a hivatatos lapból c. rovatnál fejfeljűd a nyájas olvasó, hogy borzalom, mennyire dühög,

már a protekció s ideje volna véget veini ezeknek az abnormis állapotoknak.

Mit vegyek végsőnek? Talán a hirdetések? Nem! én szerény igényű vagyok s megelégszem az Aporírdetésekkal is.

az Operatírók ugyanis manapság innét merithetik a témájukat, mert itt a szó szoros értelmében minden van: házasságtörés és vad-házasságra való bujtogatás, ismeretségre való vágyakozás ezer korona kaucióval; pénzleszedőknek pénzbészédői állások rendszeresítései, szerelmi ajánlatok szerény erkölcsi és anyagi garanciák mellett.

No most, letezsi az olvasó az újságot s a bölcslövel együtt szemétdoimbnak minösíti a világot, ahol ma már nincs semmi jó, semmi szép, semmi nemes. Valami undort érez az újságotolás iránt, mondván: higyzétek el, ma már lapot sem érdemes jártni, mert rossz s ahánál egyebet ugyis csak nagy ritkán talál az ember. Vagy a világ lett egy undorító büfbarlanggá, vagy az újságokat írják másként, de ahelyett, hogy felvilágoznák az embert, idegessé tesz s akkor, amidön a címizmusnak hatalmas tápot nyujt, kiöl belölünk minden jórovával hajlandóságok.

És csakugyan nem hazudnék ez az olvasó. Így írják ma az új-

ságot, így írják majdnem minden igen-igen kevés kivétellel. „Mintha másként íródneek a lap: unalmas lenne!” — A szenziáció s izgalmaknak hajhászása s ennek az irányynak, mondatnám tulhajtott, betéges irányzatnak a lapszerkesztésbe való beplántálása ma már annyira megszokott, hogy el sem tudnánk nélkülüle lenni a „lapvilalotok!” — Az újságíróknak így kell tehát dolgozniuk, ha kenyeret akarnak.

A közönség el van — nem kényeztetve, hanem rontva, ügyes, spekulánsok a nemtelenebb értékeire appelláltak s ma már hatalmason legyen az, amely egy szolidabb újságírás tudna visszavarázsolni.

De talán nem is igazat mondtam. Csak impressziók, beuymások. Aztán ezek változnak az emberekkel. Ki így, ki úgy! Egyiknek ez, másiknak az tetszik.

— No mindegy! Lehet, hogy százan másnak tarják a modern újságot, én ilyenek tanultam ismerni. Azért a világ foroghat tovább, a rotációs ezental is zörögve hinti a nekem nem tetsző közle-ményeket... a gépek düböröge lármáznak és a fejemet hideg vi-zesuhával kell borogatnom, hogy elbírjam azt a zúrvart, amit az újságok a fülembé kiabálnak...

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkezdők. Agy- és asztalterítók, szönyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ

szabott árak

selésében, amelynek az volt a hivatása, hogy a kölcson népszerűsítése érdekében tájékoztató és magyarázó közlésekkel lássa el a napilapokat. Ezek a kommunikék alkalmáról alkalmára megemlékeztek minden olyan mozzanatról, mely a kölcson sikeréhez hozzájárult s esetről esetről méltányolták az egyes társadalmi osztályok, jogalkozási ágak szerepét és érdemeit a kölcson körül. Kiadmár most a miniszterium sajtóosztálya egy este egy ilyen közlést, amely egyebek közt megemlíti hogy milyen buzgó munkása a hadikölcson ügyének a falusi papság is. Ez, ugye, csak egy papsági dolog, természetes és tendenciánálkül való. Hiszen, ha a bankokat, a közigazgatási tisztviselőket, az ipari vállalatokat, a tanítókat megemlégtették a kommunikék, miért ne említtették volna meg a falusi papságot, amely nyilván nem felekezeti és nem klerikális érdekekből, de pusztán a hazafias cél iránt való odaadással buzgólkodott a kölcson mellett. A pénzügyminiszterium csakugyan nem is gondolt rá, hogy ez a kölcson melyen belevág azokba a kiengyelhetetlen világnézetű különbségekbe, amelyekre a budapesti lapok oly féltékeny gondallal ügyelnek. Meglepetéssel láthatta tehát másnap, hogy kommunikéje milyen veszedelmes talajra lépett. A Pester Lloyd, mint fő forrás, a liberális organum, a papszág szónak utáná szurta, hogy felekezeti különbség nélkül a Világ és Népszava dühösen kitörölje az egész mondatot, amely a papokat említette, a Pesti Hirlap azt füzte hozzá, hogy ezt ek is vártuk.

*A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jótekonyság gyakorlásának fokozására mindig újabb módszerekre, mondjuk ötletkre van szükség. A vértés vitéz szobor alapjára való gyűjtés, amely a rokkant katonákat fogja boldogítani, hosszú időt vesz igénybe, itt tehát okvetlen szükséges, hogy újabb és újabb ötletekkel álljunk elő, amelyeket az adakozó közönség szívesen vesz s amelyek elfogadásával újabb hajlandó a nemes célra néhány fillért áldozni. A nemes ügy érdekében egyetlen ötlettel szolgálunk, próbáljuk meg, feltétlenül sikerülni fog.

December 8-án fog megnyitni a színházunk. Vegyen a szoborbizottság, mondjuk 3 darab 5 előadásra szóló zártszékjegyet s ezen-jegyeket azok között sorsolja ki, akik egy meghatározott időközben, például november 25. december 5-ig szöveget vernek a szoborba. A 3 darab színházjegy 30 korona kiadást jelent a szoboralapnak, de tízszer annyi hasznot hozna. Sőt még kiadással sem járna, mert ebben a dologban az új szinzigazgatóval szót lehetne érteni.

Ezt a módszert különben mozi-jegyekkel is megtehetnénk.

*Mondja meg az anyja nevéit is, ezt kiáltották ránk, kik a Seilyem-utcai iskolában tartott katonai szemlé után az iskola udvarán összegyűltünk, hogy azt a bizonyos vörös cédulát megkapjuk. Katonai szuronyok tekintélye alatt állottunk, mit tehattünk tehát azok ellen a trágár beszédek ellen, melyekkel a kikialtó katona borzongatótt bennünket. Mondja meg az anyja nevéit is — ugymond a kikialtó katona, a, azután, anélkül,

hogy oka lett volna rá, felkeverte a könyelv piszkos iszapjait, elmagyarázta sallangosan, címán, a lebumorál fel fogása szerint, hogy mi az a te anyád, melyik és mikor a te anyád. Quis, quid, ubi, quibus auxiliis stb. Aljas tréfákban gyönyörködő emberek mindig akadnak; fagyatták tehát a katonát, hogy mit csináljon az, akinek nincs is anyja; kit jelentenek. A trágár fejtegetéseket és párbeszédeket végül hatalmas istenkáromlás fejezte be; olyan szófűzésben, amely megrendítő gyalázkodás volt.

A könyelv a durvaságnak és lapos szemlencének lerakódó helye, de mért kellett ennek piszkált felkavarani? Ugyátszik, még nem elég a magyar vér ömlése, még nem okultunk elege. A káromló, aljas kifejezések csakugy divnak, mint azelőtt. Az a bizonyos katonát pedig megérdemelné, hogy egy kis gránátúzz égesse meg a nyelvét.

Major Mihály hősi halála.

A székesfehérvári újságírók teljes kara kedden délután fejezte ki részvétét a fiatalon hősi halált halt Major Mihály szerkesztő szüleinek. A város újságírói nevében Tóth Arthur, a Székesfehérvári Hirlap felelős szerkesztője kondoleált, a Fejérmegyei Napló szerkesztőse és kiadóhivatala nevében pedig Baranyay Lajos felelős szerkesztő fejezte ki a mély részvétet a fájdalomtól megtört szülőknél.

A Fejérmegyei Napló szerkesztőse és kiadóhivatala: a hősi halált halt szerkesztőjéről a következő gyászjelentést adta ki:

A FEJÉRMEGYEI NAPLO szerkesztőse és kiadóhivatala a fájdalomtól sajtó sziv bántatásával, de a jószágos Biró akaratán megnyugodva és a szeretett hazáért hozott áldozaton-vigasztalódva tudatja, hogy

MAJOR MIHÁLY UR

a Fejérmegyei Napló vitéz felelős szerkesztője, a 17. honvédsereg hadapródja a sok drága magyar vértől áztatott olasz harctéren San Martinónál folyó év november 12-én egy ellenséges gránáttól fejen találva hősi halált halt.

A vitézül harcolt újságíró-katonának holttestét bajtársai s. martinói temetőben helyezték nyugalomra.

Az engesztelő szent miséáldozatot lelkendezéssel folyó hó 25-én reggel 8 órakor mutatjuk be a Mindenhatónak a székesfehérvári.

Székesfehérvár, 1915. nov. 23.

Nyugodjék békében!

A FEJÉRMEGYEI NAPLO szerkesztőse és kiadóhivatala.

Sagy Lajos rendőrfőkapitány a következő levélben fejezte ki részvétét a Fejérmegyei Napló szerkesztőségének:

A „FEJÉRMEGYEI NAPLO” tekintetes szerkesztőségének.

Helyben.

A fájdalommal szomorúvalóvá vált, a „Fejérmegyei Napló” felelős szerkesztője Major Mihály feláldozta ifjú életét szerett hazájáért.

A megboldogult hirlapírói munkásságát és egyéniségét én is nagyra becsültem s végtelenül fájlalom, hogy, bár a becsület mezején, oly korán elköltözött sorainkból anélkül, hogy megérhette volna, amiért oly lelkesen küzdött hazánknak, a magyarságnak a háboru utáni felüldesét.

Fogadja a tekintetes szerkesztőség Major Mihály felelős szerkesztő ur hősi halála felett érzett ózinté részvétem kifejezését.

Nemes emléket tisztelettel fogjuk megőrizni.

Széhevár, 1915. nov. 23.

Sagy Lajos rendőrfőkapitány.

Katonai kitüntetések. Major István a 31. honvédsereg hadapródja, Major Mihály hősi halált halt szerkesztőnk öccse, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a Signum Laudist kapta. Vértessai László 10. huszárezredbeli hadnagy, nemes Szacellary Pál 10. huszárezredbeli tartalékos hadnagy a Signum Laudist kapták, Höllner József, Katzenbach János 69. gyalogezredbeli első osztályú szalmivő altisztek a koronás ezüst érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján. Guth Ferenc 17. honvédsereg hadapród, Borokovics József és Arany Miklós VI. csendőrkörületbeli címzetes őrmesterek a második osztályu

ezüst vitézségi érmet kapták. Fekete János népfelkelő, Krammer Bernhard sebestőlívívő, Bern József, Tóth József, Vitrrei József honvédek, Anosi Lajos népfelkelő, Farkas János őrmester, Szőke László tartalékos hadapród, valamenyien a 17. honvédsereg hadapród, Fischer János, Cziralus Kálmán. Jäger Sándor VI. csendőrkörületbeli címzetes őrmesterek a bronz vitézségi érmet kapták az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért.

Uj városi pénztáros. A város közigazgatása a sok tisztviselőnek hadbavonulása miatt munkaerő hiányában sok nehézséggel küzd, de mindenek dacára fennakadás nélkül történik. A nagy felelőséggel járó pénztári állást addig Vaimár Béla számtiszt látta el. Vaimárt most visszahelyezik a számvétséghez, s a pénztárosi teendőket dr. Borchert Jenő ügyvéd fogja végezni, aki szíves volt szolgáltatni a városnak felajánlani.

Ünnep a Jézus Szive templomban. Folyó hó 27-én szombat a Csodásérmű Boldogsasszony tiszteletére ünnepélyes istentisztelet lesz a Jézus Szive templomban. Az ünnepség már előző nap d. u. 5 órakor kezdődik litániával. 27-én reggel 6 órakor szt. mise lesz szentségség kitétellel, utána 7 órakor ünnepélyes nagy mise és szent beszéd, amelyet dr. Proházska

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO-színháza.

CSÜTÖRTÖKÖN, PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON

november hó 25, 26 és 27-én.

A világ leghatalmasabb
filmalkotása!

AZ ALAGUT

Bernhard Kellermann világhírű regénye nyomán 6 felvonásban

Minden hely számozott.

Előadások kezdete: délután 2, 4, 6 és este 9 órakor.

Jegyek előre válthatók az Apollo pénztáránál délelőtt 10-12-ig és egész nap Krausz Verona tőzsdejében.

A helyárak mérsékelten felemeltek.

Ottokar megyéspüspök tart. A szent beszéd után éremkiosztás lesz. Ugyanaznap 6. u. 5 óra kor litánia és éremsztás. Akik ezen a napon gyónnak és áldoznak s a Szentatyva záradékára ímadkoznak teljes bucsóban részesülhetnek.

Tamáš Viktor olasz fogásbgn. Tamáš Viktorról, a Fejérmegei Napló klttúró belmunkatársáról, aki mint a 17. honvédegyalezred hadapródja az olasz harctéren küzdött, az utóbbi időben külföldi hírek forgatag közkézen. Egyek az „azt hallottam” alapján Major Mihály szerkesztőkkel együtt a hősi halottak közē sorozták. A közsa híreknek mi egy percig sem hittünk, de nem irtnak addig a dolgról, míg valami bizonyosat nem tudtunk felöle. A legnagyobb örömmel irjuk meg most, hogy Tamáš Viktor él, sebesülélenül olasz fogságba került. Egyik tisztjárja monddta nekünk, aki vele egy százdabban volt. Mint szemtanú állítja a mi szeretett, értesés munkatársunknak és legjobb barátunknak a fogságba jutását.

Üj közölemzēsi bizottsági tag. Dr. Höly Gēza ügyvéd, városi bizottsági tag a lisztgyöbl kifolyólag lemondott a közölemzēsi bizottsági tagságról. Helyébe Pollák Miksát választották meg.

Színházjegyei felemelése. Fodor Oszkár, a városi színház új igazgatója a színházi páholyok árának 20 százalékos felemelését kérte a tanacsól. A tanács az igazgató kérelmét pártóltag fogja a közgyűlés elé terjesztani, amely bizonyára szintén lefektényli fogja a kérelmet, tekintettel a mostani viszonyokra és hogy a színházi jegyek árát még a hetvenes években állapították meg.

Mikor a M. T. I. is téved. Vasárnap reggel a Magyar Távriót Iroda adta ki a kellemes szenáció, hogy Monasztír is elesett. A Fejérmegei Napló fővárosi tudósítaja azonban leadta a telefonjelentést a szerkesztőségnek, amely természetesen (üstent plakátirozta az örvendetes hírt. A fővárosi déli lapok is nagyon kaptak a híren, s menten a rotációsba került az elesett Monasztír. Egy óra múlva azonban ujból megszólalt a M. T. I. és jelentette, hogy parón tévedtem. Fővárosi tudósítók menten értesített minket is a hivatalosan állt kis kacsaról. Mi azonban nem igen boszankodunk a dolgon. Jól van, gondoltuk, ha ma nem, hát majd holnapután szíves lesz Monasztír is lábának elé borulni:

A hadbavonultak segélyezésének ügye. A közigazgatási hatóságoknak a háború alatt a legtöbb gondot, terhét és közzétekintést a hadbavonultak segélyezése okozza. A hatóság minden erejével azon van, hogy ez a nagyfontosságú ügy a legnagyobb igazságossággal és pontosággal történjék. A vármegyei hadbavonultak családtagjainak segélyezése ügyében folyó hó 26-án értekezlet lesz a vármegyeházán Szűts Jenő alispán elnökölte alatt.

Uj szabályrendelet. Vermes Mihály ügyvéd, városi bizottsági tag, a községi kötelekbe való felvétel szabályrendeletének megalkotását kéri. A uj szabályrendelet ügyével a tanács legközelebb fog foglalkozni.

A szegény gyermekeknek. A Fejérmegei Napló által történő szegény gyermekek felruházására Lázó Mancsi 5 darab ruhát, Vrbá Hortenzia 2 darab ruhát küldött szerkesztőségünkbe. Tegnap ismét megérkezett egy szegény családot ruhával. Tekintettel a nagy nyomorúra pénzadományban is részesítettük. Egy hat gyermekes és három ögyermekes szegény családnak pedig ruhákat és cipőket adtunk. A cipőket kisleányoknak Kraus Theodor né 2 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Többen levélben fordultak hozzánk ruháért. Ertesítjük az illetőket, hogy személyesen jöjjenek el, mert csakis így adhatunk segélyt.

Házadókdedvezmény. A város a Vásártér és a Várkörutat emeltes házakkal szándékozik bépíteni. Hogy ezen városfejlesztés és szépitési programja sikerüljön, azt kérte a pénzügyminiszteröl, hogy a szokásos házadó kedvezményt három évvel hosszabbítsa meg. A pénzügyminiszter egy osztálytanácsot küldött Székesfehérvárra, aki a város kerelmét tanulmányozta. Ennek véleményezése alapján a pénzügyminiszter teljesítette a kérelmet s 1915. december 31-ig meghosszabbította a házáadókedvezményt.

Állatbetegségek a vármegyeben. A vármegye közsegeiben a folyó évben ugyszólván állandóan nagymértékben pusztítanak a külföldi állatbetegségek. Martonvásárról most lépett fel a sertésorban, Cecón és Alapon ellenben a hivatalos jelentés szerint a sertésrész és lépense szűnőfélben van.

Kutha esd újabb sertsáv-sárlás. Dr. Saára Gyula polgármester és a közölemzēsi bizottság több tagja — mint megirtuk — Budapestre mentek, hogy báró Köhneröl a város részére sertséket vásároljanak. A sertsékárát azonban oly magasra tartották, hogy szó sem lehetett a megvétélről. A második sertsésvásárlási kísérlet tehát füsbe ment.

Érdekes előadás ma, csütörtöknap az Urániának. „Könnyelműség” címen egy igazi szalondarab került előadásra. Két lányka, kik együtt járnak az iskolába, az egyik nem szép, de dolgos és szorgalmasan tanul, a másik feltűnően szép, ledér és dologtalan. Tudva azt, hogy barátinöve neki mindent megbocsájt, azt félrevezeti, kihasználja. Vakmerőségében annyira megy, hogy midőn annak amerikai bácsija, ki őt nem ismeri, megérkezik, magát adja ki-únokánörének. A cselvétes sikerül, s házassággal végződik. Később kiderül a titok s a nem szép barátinöve hirtére tesz szert, ismét hajlandó megbocsájtani, de már késő. A gyönyörű dráma egy a szereplők kiválósága, mint a dán tolográfia csodás technikájá révén egyike az újabb filmek legszebbibének. A nagyszabású pótműsor köztöz az uj francia angol offenzíva összeomlása is látható.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatúr vétes vitez szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszobor megszerzésevel.

PUMELI kávébetozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BARÁTOROK ÉPÜLETE) Pörkölt kávékeveréket utolérhetnének! Saját villamos kávéanyagpörköle! Telefon 250.

Pálmay-est. Nagy és valóban klasszikusnak mondható élvezetet szerzett Székesfehérvár intelligens közönségének tegnap és tegnapelött az Uránia színház. A magyar művészet egyik csillagát, aki az utóbbi években csak jötekenyci előadásokon szerepelt: Pálmay Ilkét léptetete fel, aki a „Primadonna” című moziszműben, amelynek címszerzőjét játszta — személyesen is fellépett. Ugy az áltaja először, sokszordrámái erejével emelkedő prólog hatalmas előadásával, valamint egy-egy gondolatközből gazdag — a honvédhúsárt dícsöltő német melodrána s néhány pompás magyar dal remek előadásával, táncával feledhetetlen benyomásokat keltett. A közönség nem győzte ünnepeit a művésznöl, akinek első mozfellepte városunkban volt. Innen indult országos körúttára, hogy aztán darabjával és betéteivel Krutját Ausztriában és Németországban folytassa. Kréma de lactine saját némben páratlan hatású arcborosztíröl, finomított készítmény, ezen tejkrem teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bárony puahává teszi; pattanásokat, szeplőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható: Szűcs Robert Magyar Utca-rona győzészertárában Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

Az alagut.

Filmregény hat felvonásban. Írta: Bernhard Kellermann. Bemutatja az Apolló színház nov. 25-én 20-án és 27-én.

A kinematografia eddigi csodái s messze felülmúló, káprázatosan szép és hatalmas filmalkotás az, amely Bernhard Kellermannnak, a nagy német írónak világhíri regénye az „Az alagut” nyomán készült. A német könyvpiacian-év-tizedek óta nem jelent meg regény, melynek olyan kolossalis sikere lett volna, mint „Az alagut”-nak, mely — eddig tizenhét nyelvre fordítottak le. Kellermann emüvéből kiharadt a szerelem és a szenvedés, ellenben mesteri vonatkozásban adja vissza benne a mai rohanó életet, a munka és a pénz, a tömeg és az erő uralmát az ember felett. Kellermann egy gazdasági alapötletből kiindulva a gépek és az emberi elme apothozisát írta meg ebben a regényben, mely valósággal mozira termett. A kinematografának pedig — mindenestre nagy diadala, hogy ezt a fantasztikus, hatalmas művet a legközelebbiben adja vissza és varázsolja szeméink elé a mozi vászán. Egyik izgalmas tömegjelente: „Robbanás az alagutban” a csodák erejével fog hatni. Az Alagut melyén dolgozó munkások ezrei ész nélkül igyekeznek menekülni az égő alagutöl. Mintha hallaná az ember a fejezített tömeg javvezékéletét. „Hatalmas zenekivül: „A szindikátus palotájának égése Newyorkban.” Borzalmasan szép látvány a lángtergiben álló felhőkarcoló. Mac Allan, az alagut tervezője az utolsó pillanatban egy fölöttérran meneküli az égő épületöl. A nagy apparátussal és áldozatkészséggel készült felvételek mintegy félmillió márká költséget emésztettek fel. A darabot, mely most induló hódító úttára, csütörtökön; pénteken és szombaton mutatja be az Apolló színház, mely napokon 4-4 előadás lesz; 2, 4, 6 és 9 órakor.

Diák- és gyermekjegyek csakis délután 2 és 4 órai előadásokra adtnak ki. A helyárak mérsékeltelen felemeltek. Jegyek előváltathatók az Apolló pénztáránál délelött 10-12 óráig, továbbá Krausz Verona dohánytöszdejében.

Ujtás a nol reform-fuzak terén: gyári lerakotól sikerült szerzem oly higienikus Rádium reform fuzóköt, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipöt fúzik, kényelmes lárást és szabad mozgást biztosítanak, ülsésel nem hátrányosak. Vételnél feltétlen csak „Rádium” fuzót tessék kérni! Egyedül elurustis egész kérről Vermes Frigyesnél. Blous-ujdonások állandó rakatáron.

APRÓNHIDETÉSEK.

Bármineköl eladásnál és vételnél a legelősebb és legegölcsöb az aprónhídetésében hirtetni. Egyszeri aprónhídetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűikkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Aprónhídetések mindenkor előre fizetendők és a megjelont aprónhídetések után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hídetési helyek bértelenél nagyobb árendeménnyel vannak. Hírözveg köztöz rendes betűikkel a hídetés soronkint 40 fillér, vastagabb betűikkel 60 fillér. Olyan hídetéseket, amelyek a közkerölcsöt sértik, vagy bármik okból a sajtótörvényével ellenkeznek, nem közölünk. Ezen kikötés a nyíltéri hídetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Videköröl aprónhídetéseket a legelősebb postautalvánnyal föladni. A postautalvány szelvényén a szöveg könnyen efler. Leélben is akkor a hídetés árát bélyegeken küldjük. Eredeti okmányokat oly ajánlatokhoz, amelyek jelégis hídetésekre vonatkoznak, ne tessék mellékelni, mert ezekért a láadóhivatal nem vállal felelőséget.

Laparúsitök utcai eladásra jó fizetéselt felvételnak. — Mint mellékfoglalkozás üzhető.

Kereskedelemi üzgetöt néf Kesztvénytársaság azonnal alkalmaz.

2 szobas lakás február 1-re kiadó Széchenyi utca 2. szám alatt. Bővebet Simon György füszerkeskedónál.

URANIA THEATRUM SZILVÁNYI-UTCA Telefon 233. — Tefon 233. Szerdán és csütörtökön, november hó 21 és 25-én Dán filmszenzáció! Könnyelműség Gyönyörű dráma 3 felv. IFJUKORI BOTLAS. Előkép 3 felvonásban. Háborus ujdonságok az új Tránia-álgut offenzíva ószöpművészet és táncszínpad.